

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

[Memorandum w sprawie baraków w Oświęcimiu dla Ministerstwa Handlu i Przemysłu]

Liczba stron oryginału

4

Liczba plików skanów

5

Liczba plików publikacji

5

Sygnatura/numer zespołu

TR 029.026

Data wydania oryginału

1920

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

**NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY**

KULTURA+

Digitalizacja

1. Inż. Samołyk komunikuje, że na dokończenie szpitala chirurgicznego w barakach oświęcimskich, potrzeba 4 miliony marek polskich.
2. Celem rozmieszczenia racjonalnego rodzin górników, zatrudnionych w Brzeszczach, a zamieszkałych w Oświęcimiu, polegającego na tym, aby każda rodzina otrzymała idddzielny pokój z piecem służącym jednocześnie do ogrzewania i do gotowania, należałoby adaptować w obozie oświęcimskich dalszych 10 baraków. Trzeba to zrobić także dlatego, że Komitet Plebiscytowy na G.Sląsku zażądał, aby dla ułatwienia akcji plebiscytowej na G.Sląsku, przesiedkono jak najszybciej uchodźców ze Śląska Cieszyńskiego, rozmieszczonych na pograniczu G.Sląska w Chybiu i Strumieniu, do obozu barakowego w Oświęcimiu. Aby tych 10 baraków doprowadzić do stanu używalności, trzeba by zakupić nowego materiału budowlanego za sumę 4 miliony Mkp. Gdy by jednak Ministerstwo pozwoliło na rozbiórkę 5-iu baraków częściowo już zdemolowanych, wówczas przy użyciu tego starego materiału, wystarczyłby kredyt tylko 2 milionów Mk.p., albowiem tylko na budowę pieców trzeba by kupić cegłę oraz sto garniturów kuchennych; pozostałoby przytem dużo cennych materiałów, jak asbestyt z dachów, szkielety rozebranych baraków/ b.ladnie obrobione drzewo kantowe/- które możnaby korzystnie sprzedać lub jeszcze lepiej użyć przy dalszej nowej budowie na terenie barakowym. Wartość tych materiałów w obecnej chwili przewyższa 1 milion Mkp.
3. Jeżeli Ministerstwo wyda natychmiast polecenie, kierownictwa budowy lub inż. Samołykowi, w takim razie adaptacja może być uskutecznią w ciągu czterech do sześciu tygodni.
4. Na terenie barakowym między budynkami, zajętymi przez uchodźców istnieją dwie drogi, które przygotowane były już do szutrowania, t.zn., że zrobione są burty i spód. Poprzednie Min.RobiPubl. ze względów oszczędnościowych nakazało wykończenie tych dróg wstrzymać, jakkolwiek kierownictwo budowy kredyt na ten cel i materiał miało przygotowane. Drogi te są obecnie w okropnym stanie, kożyska ich wypełnione nieczystościami i wodą są rozsadnikami zarazy. Należałoby nakazać inż. Samołykowi, który kredyt i materiał ma przygotowany, wykończenie tych dróg

5. 2-----
Celem jaknajszybszej likwidacji obozu oświęcimskiego i wogo-
le uchodźstwa uprasza się Min.Rob.Publ. o jaknajspieszniesze wybudowa-
nie domów robotniczych lub baraków prowizorycznych w pobliżu kopalń
w Zagłębiu Dąbrowskiem, Jaworznieńskim, jak również koło fabryki
Zielewskiego w Krakowie i t.p. Przez zatrudnienie w tych przedsiębior-
stwach uchodźców śląskich zapobiegnie się brakowi sił roboczych i
usunie się uchodźstwo.
6. Wbrew uchwale , zapadłej na posiedzeniu Komitetu Międzymini-
sterjalnego dn.6 listopada 1920 r. Min.Rob.Publ. dotychczas nie od-
stąpiło baraków w Pabicach, przeznaczonych do przeniesienia na tery-
torjum kopalni rządowej w Spytkowicach.
7. Dnia 6 list.km 1920 r. na Komitetcie międzyministerjalnym
postanowiono, by górnikom ,uchodźcom śląskim, zatrudnionym w sali-
nach wielickich, policzyć lata pracy, spędzone w kopalni na Śląsku,
jako lata pracy w Wieliczce. Dotąd kierownictwo salin w Wieliczce
nie otrzymało odpowiedniej dyrektywy, skutkiem czego górnicy uchodź-
cy traktowani są co do płacy, jako nowicjusze.
8. W Wieliczce dla górników można wybudować domy mieszkalne na
gruntach salin, dla innych robotników-uchodźców - na gruntach gmin-
nych.Wówczas wielu uchodźców mogłoby znaleźć zatrudnienie w sali -
nach.
9. W Jaworznie/kopalnie małopolskie/ pomieścić można większą
ilość górników."ależy wpłynąć na przedsiębiorstwo, by natychmiast
przystąpiło do budowy mieszkań.Toż samo dotyczy kopalni w Libiążu,
jak również kopalni rządowej w Brzeszczach . Pobudowanie w tych
miejscowościach domów lub baraków mieszkalnych usunie natychmiast
uchodźstwo, tak bardzo kosztowne dla skarbu państwa, zmniejszy bezrobo-
cie, dostarczy państwu i przemysłowi niezbędnie potrzebnego węgla.

dla MINISTERSTWA HANDLU I PRZEMYSŁU .

1. Inż. Samołyk komunikuje , że na dokończenie szpitala chirurgicznego w barakach oświęcimskich potrzeba 4.000.000 Mk.p.
2. Celem rozmieszczenia racjonalnego górników , zatrudnionych w Brzeszczach, a zamieszkających w Oświęcimiu, polegającego na tem, że każda rodzina otrzyma oddzielny pokój z piecem do ogrzewania i gotowania strawy jednocześnie , potrzeby adaptować dalszych 10 baraków w obozie oświęcimskim. Należy to zrobić i dla tej przyczyny , że prezydent Komitetu Plebiscytowego na Górnym Śląsku zażądało, aby ze względów, zmierzających do ułatwienia akcji plebiscytowej na Górnym Śląsku, w jaknajkrótszym czasie przesiedlić uchodźców, rozmieszczonych na pograniczu Górnego Śląska, w gminach Chybiu i Strumieniu , do obozu w barakach oświęcimskich . Według obliczeń Kierownika budowy p. inż. Samołyka, gdyby te 10 baraków doprowadzić do stanu używalności za pomocą nowo zakupionego materiału budowlanego, potrzebny byłoby wyasygnować na ten cel 4.000.000 Mk.p., ~~gdyby~~ ~~razie~~ ~~gdyby~~ Ministerstwo pozwoliło na rozbiórkę 5 baraków zdemolowanych, to kredyt potrzebny wyniesie tylko 2.000.000, gdyż w takim razie trzeba będzie kupić tylko pewną część cegły na budowę pieców, oraz 100 garniturów kuchennych; zaznacza się , że w tym wypadku pozostanie część bardzo cennych materiałów, a mianowicie: asbestyt z dachów oraz cały szkielet rozebranych baraków /bardzo ładnie obrobione drzewo kantowe/, które można korzystnie sprzedać, lub jeszcze lepiej zużyć przy dalszej nowej budowie gmachów na terenie baraków . Wartość tych materiałów, lekko licząc, wyniesie w chwili obecnej do 1.000.000 Mk.p.
3. Jeżeli kierownictwo budowy, względnie inż. Samołyk, otrzyma z Ministerstwa polecenie adaptacji tych baraków, zostaną one adaptowane w ciągu 4 , najwyżej -6 tygodni .
4. Na terenie barakowym w Oświęcimiu między budynkami, które są zajęte przez uchodźców , istnieją dwie drogi. Były one w swoim czasie przygotowane już do szutrowania, t.j. zrobiono burty i spód,

niestety poprzednie kierownictwo Ministerstwa Robót Publ. z przyczyn oszczędnościowych zarządzeniem swoim, skierowanym do kierownictwa baraków w Oświęcimiu, wykończenie tych dróg wstrzymało pomimo, że kierownictwo to na cel powyższy ma kredyt i gotowy materiał. Drogi te są obecnie w okropnym stanie: ich łożyska, wypełnione nieczystościami i stojącą wodą, są rozsadnikami zarazy a na wiosnę uniemożliwią zamieszkanie w pobliżu tych dróg. Byłoby nader pożądane odwołanie wstrzymania robót, zwłaszcza wobec tego, że pieniądze, materiał i kredyt na wykończenie tych dróg inż. Samoląg już posiada.

5. Celem jaknajszybzej likwidacji obozu w Oświęcimiu i wogóle uchodźstwa, byłoby pożądanem, aby Ministerstwo rozpoczęło budowę domów robotniczych lub prowizorycznych baraków w pobliżu kopalń w zagłębiu Dąbrowieckim, ewentualnie w Sosnowcu, jak również w pobliżu fabryki wagonów Zieleniewskiego w Krakowie. W obydwu tych miejscowościach brak sił roboczych wpływa ujemnie na produkcję węgla kopalń i fabryki Zieleniewskiego, a może być wypełniony przez zatrudnienie uchodźców śląskich.

6. Wbrew uchwale, zapadłej na posiedzeniu komitetu międzyministerjalnego w dniu 6 listopada 1920 r. Min. Rob. Publ. dotychczas nie odstąpiło baraków w Babicach, przeznaczonych do przeniesienia na terytorjum kopalni rządowej w Spytkowicach.

7. Dnia 6 list. 1920 r. na komitecie międzyministerjalnym postanowiono, by górnikom, uchodźcom śląskim, zatrudnionym w salinach wielickich, policzyć lata pracy, spędzone w kopalni na Śląsku, jako lata pracy w Wieliczce. Według tych lat miała być regulowana płaca ich i emerytura. Dotąd kierownictwo salin w Wieliczce nie otrzymało odpowiedniej dyrektywy, a górniczy-uchodźcy traktowani są co do płacy, jako nowicjusze.

8. W Wieliczce dla górników można wybudować domy mieszkalne na gruntach salin, dla innych robotników-uchodźców - na gruntach gminnych. Wówczas wielu z uchodźców mogłoby znaleźć zatrudnienie w salinach.

W Jaworznie / kopalnie małopolskie / pomieścić można większą ilość górników. Należy wpłynąć na przedsiębiorstwo, by natychmiast przystąpiło do budowy mieszkań. W Brzeszczach również wybudowanie domów mieszkalnych umożliwi umieszczenie tam w robocie większej ilości robotników.